

RAPORUN GÖRÜŞÜLMESİ

Zabıt tutanlar : Asistan Dr. Nihal ERDENER,
Asistan Aysel ÇAĞIL.

Asistan Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU

«Bendeniz Ferih Bey'in raporunu büyük bir alâka ile dinledim. Rapor çok tenkidi bir şekilde tahlili ihtiva ediyordu. Bu bakımdan kendisini tebrik ederim.

Yalnız bazı hususlar hakkında konuşmak istiyorum. Bir defa raporun başında muhterem raportör, iskat sebeplerinin daraltılıp genişletilmesine temas ettiler, hemen arkasından mahfuz hisseli mirasçılar hududunun daraltılabileceğini belirttiler. Ben bu iki mesele arasında alâka göremiyorum. Mahfuz hisseli mirasçılar meselesi başka şeydir iskat sebeplerinin geniş tutulması, dar tutulması başka şeydir.

İkinci olarak, muhterem raportör raporunda, bazı maddelerin tadil edilmesi zaruretinden bahis ettiler. Muhterem raportör, kendileri tarafından belirtilen maddelerin hepsinin tadil edilmesinin doğru olduğuna işaret ettiler. Bununla beraber, başta «Lüzum vardır.» dediler; sonra «Yoktur.» dediler. Iskat sebepleri hakkındaki bütün tadillere zaruret yoktur.

Üçüncü olarak, «İskata müteallik maddelerin matlaplarında bazı değişiklik yapılması lâzımdır.» deniyor. Matlap ancak Borçlar Kanununda vardır. Medeni Kanunda ise yoktur. Bundan dolayı, bu tenkit daha ziyade İsviçre Kanununa müteveccih bulunmaktadır.

Nihayet son olarak üzerinde durmak istediğim bir mesele var: Muhterem raportörün icra vesikası tâbiriyle aciz vesikasına temas etmek istedikleri belli gibidir. «Aciz sebebiyle iskatta, icra vesikasının aranması ağırdır.» diyorlar. Bazı müellifler bu şekilde maddenin âdeta ölü bir halde kaldığını gösteriyorlar, vesikanın ihraz edilmemesi halinde iskati işlemez hale koyduğunu ileri sürüyorlar. Alacaklılarca aciz vesikasının alınmasında bir çok faydalar vardır. Meselâ müruru zamanı durdurmaktadır. Bu itibarla, müelliflerin söylediği gibi bu madde ölü madde haline düşmez zannederim.

Maruzatım bundan ibarettir.»

Asistan Server TANILLİ

«Necip Beyi'n dokunduğu noktalara temas edeceğim. Bunun için özür dilerim.

1) Kardeşlerin mahfuz hissesinin kaldırılması mesele ile ilgili değildir.

2) Kanunun bazı maddelerinde değişiklikler yapılması hususundaki fikirlerin hakikaten bir zaruret olduğuna inanmıyorum. Hele 458 nci maddenin son fıkrası olarak «o kimsenin furuu mirasa müstahaktır» denilmekle, kanun matlabında ne gibi bir fark yaratılacağını hiç anlamadım.

3) Matlaplar meselesi: Necip Bey'in dokunduğu husus aynen vakidir. İlerde Medenî Kanunun matlaplarının sizin teklif ettiğiniz tarzda olmamasını gerekli bulmaktayım. Matlaplar şu şekilde düzenlenirse daha iyi olur kanaatindeyim. İskat tabirinin kullanılmaması doğru olur.

«I. Cezai mahiyette miras dışı bırakma (İskat yerine).

- a) Sebepleri. Madde 457.
- b) Hükümleri. Madde 458.
- c) İsbat yükü. Madde 459.

II. Koruyucu mahiyette miras dışı bırakma. Madde 460.»

Miras dışı bırakma (iskat) sebeplerinden bir taraflı hukukî tasarrufla görülebileceğini Saymen söylemektedir.

Hafızam beni korkunç şekilde yanıltmıyorsa bu 460 nci maddede bahsi geçen fûrua evlâdlığın katılmamasını ben doğru bulmuyorum. Öyle sanıyorum ki, siz dar ve son derece dar bir şekilde tefsir ediyorsunuz. Gerçi evlâdlık fûru değildir. Fakat kanun yapan onu fûrua benzetmiş ve korunulması gereken yerlerde onu korumuştur. Fûrua kelimesine de sıkaca bağlanılmaması icap eder. 460 nci maddedeki fûruğ tâbiriyle evlâdlık da anlaşılmalıdır.

Söyleyeceklerim bundan ibaret.»

Doç. Dr. Halit Kemal ELBİR

«— Benim söz alıp söylemek istediğim şeyleri Necip Bey söylemiş oluyor.

Aciz sebebiyle ıskatta en mühim problem aciz sebebinin tesbiti ve vesikanın istihsali keyfiyetidir. Burada varılan netice haciz vesikasının tesbit edilmiş olmasıdır. Necip Bey de bir hal tarzı teklif etti.

Acaba bu şart ne suretle raportör tarafından hafifletilebilir?

Benim de söyleyeceklerim bundan ibarettir. Arkadaşımızın teklifini gayet iyi buluyorum. Teşekkür ederim.»

Doçent Dr. İsmet SUNGURBEY

«Ferih Bey ağabeyimize ben de teşekkürü bir borç bilirim. Bilhassa Medenî Kanunumuzda teşriî yoldan değişiklik yapmamak gerektiği, aciz sebebiyle iskat bahsinde kanunun eksikliklerinin hukuk ilmi ve tatbikatı ile düzeltilip tamamlanması yolundaki düşüncelerine tamamen iştirak ederim. Bu konuya ilişkin sözlerinde, kendi inancımı ifade ettiklerini gördüm. Bu noktayı belirtmek ve kendilerine teşekkür etmek istedim.»

Asistan Dr. Ferih TONGSİR

«Efendim, bu söylediklerim muhterem Necip Kocayusufpaşaoğluna ve yanımda bulunan patrona teveccüh ediyor. Sonra da idare kısmında çalışan yetkili arkadaşlara teveccüh ediyor. Zira bu raporu kabul etmiş bulunuyorlar.

Efendim, ben bu raporu sunmakta tereddüt ediyordum. Fakat bir yandan da şöyle düşünüyordum: «Ben bu çalışmamla bir şey götürmüş olamasam bile belki bir çok şey alabilirim.» Bugün gördüm ve anlıyorum ki, bu düşüncemde haklı imişim.

Her tenkitte bir hakikat payının bulunduğunu ifade etmek isterim. Cevap vereceğim diye değil, aynı mevzulara temas etmek için geçiyorum.

İskat sebeplerinin genişletilmesi meselesi: Bu sebepler elastikidir, iki kısımda toplanmıştır. İsmet Sungurbey kardeşimizin çok güzel tebarüz ettirdikleri gibi benim esas isteğim, Medenî Kanuna hiç dokunmamaktır. Çünkü iyi edelim derken fena yapmak ihtimali vardır. Bu yüzden tezimde iskat sebeplerinin genişletilmesi hususunda kanuna hiç dokunulmasına taraftar oldum. «Mutlaka dokunacaksak da mahfuz hisse müessesesini ihtiyaca göre ayarlıyalım.» dedim. Öyle sanıyorum ki, mahfuz hisse üzerinde de tez yazsa idim, mirastan iskatı incelediğim kadar mahfuz hisseyi de inceleydim ona da dokundurmak istemezdim.

Maamafih, bugün şükranla kaydetmek lâzım gelir ki, bu kanuna salâhiyetle dokunacak çok kıymetli zevatımız da mevcuttur. Yalnız nerelere dokunur, nerelere dokunmaz meselesi mühimdir ki, onu bilmem.

Matlaplara geliyorum: Bunlar üzerinde genç arkadaşlarımız çalışmak imkânını buluyorlar ve matlap, bir noktai nazara göre kanunun cüzüdür.»

Asistan Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU

«Ben, Medenî Kanunda matlap olmadığını söylemek istedim.»

Asistan Dr. Ferih TONGSİR

«Bunun münakaşasını yaparsak, matlaplar kanun mudur? meselesine dönmüş oluruz.»

Asistan Dr. Kemal OĞUZMAN

«Ferit Hakkı Beyin yayınladığı Medenî Kanunun önsözünde de belirttiği gibi Medenî Kanunda matlaplar vardır. Fakat I, 1... şeklinde matlap numaraları yoktur. Bu noktayı, matlaplar yoktur diye zapta geçmesi için açıklamak istiyorum. Yoksa matlaplar mevcuttur.»

Asistan Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU

«Matlapların numaraları yoktur ki, değiştirmeye kalkalım.»

Doç. Dr. Lütfi DURAN

«Bu mesele Büyük Millet Meclisi tarafından halledilmiştir.»

Asistan Dr. Ferih TONGSİR

«Ben akla gelen ihtimalleri belirtmek için bu şekilde konuştum. Her külfetin bir nimeti vardır. Ben bunları münakaşalara bırakmağı tercih ediyorum. Yoksa tezimde kat'i bir pozisyon almadığım gibi burada da almış değilim.

Mahfuz hisselerin görüştüğümüz noktasına gelince, bunları karıştırmış değilim. Mahfuz hisseli mirasçılardan adedi biraz azaltılmış olursa, mahfuz hisselerin bazı mahzurları bir dereceye kadar önlenmiş olacaktır. Mahfuz hisseli mirasçılardan adedi Almanya'da azaltılmıştır. Bizde de azaltılırsa daha iyi olur demek istedim.

Füruğ tabiri meselesine gelince, bu mesele ihtilâflıdır diyorum, onun için buraya getirdim. Server Bey arkadaşımızın söylediği gibi ihtilâflıdır, hayati bir meseledir. Binaaneleyh mesele bence leh ve aleyhte hal edilebilir. Bu ihtilâfın ne şekilde halledileceğini münakaşalara bırakmıştım.

Aiciz vsikasının bir çok faydaları vardır, zararları vardır. Bunu hepimiz biliyoruz.

Söylemek istediklerim bundan ibarettir.

İsmet Sungurbey kardeşimize sadece teşekkür ederim. Medenî Kanunu değiştirmemek hususundaki çok önemli bir görüşe ve temayüle katılmakla kıymetli teveccüh ve süporlarını, desteklemelerini esirgemediler, bu yüzden kendilerine çok teşekkür ederim.»